

ФОРМУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ ЩОДО РОЗМІЩЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ПЕРЕДАЧІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

КРАВЕЦЬ Софія Русланівна

*студентка 4-го курсу ОС «Бакалавр»
спеціальність «Геодезія і землеустрій»*

Науковий керівник

КОЛГАНОВА Ірина Григорівна

*к.е.н., доцент кафедри
землевпорядного проектування*

Національний університет

біоресурсів і природокористування України,

м. Київ, Україна,

kolganova_i@nubip.edu.ua

Розміщення об'єктів передачі електроенергії є важливим елементом розвитку енергетичної інфраструктури держави, що потребує врахування вимог екологічної безпеки, раціонального землекористування та містобудівного планування.

Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» визначає правові засади використання земель, призначених для розміщення та експлуатації об'єктів енергетики, а також встановлює спеціальні режими використання територій, пов'язаних із їх функціонуванням [1].

У відповідному законі енергетична інфраструктура розглядається як сукупність об'єктів, призначених для виробництва, передачі та розподілу електричної енергії, включаючи їх технологічну інфраструктуру [1].

Землі енергетики – це земельні ділянки, які надані в установленому порядку для розміщення, будівництва та експлуатації енергогенеруючих підприємств, об'єктів альтернативної енергетики, систем передачі електричної та теплової енергії, а також виробничих об'єктів, необхідних для їх функціонування [1].

Також визначено поняття зони впливу електромагнітного поля – простору, де напруга електричного поля перевищує допустимі норми [1].

Кабельна лінія електропередачі визначається як лінія для передавання електричної енергії або її імпульсів, що складається з одного або кількох кабелів, кабельної арматури, систем підтримки та кріплення [1].

Магістральна тепла мережа – це комплекс трубопроводів і насосних станцій, який забезпечує передачу гарячої води та пари від електростанцій і котелень до місцевих теплових мереж [1].

Об'єкти передачі електричної енергії включають повітряні та кабельні лінії електропередачі, трансформаторні підстанції, розподільні пункти та пристрої [1].

Об'єкт енергетики – це електричні станції (крім ядерної частини атомних станцій), електричні мережі, підстанції, лінійні об'єкти енергетичної інфраструктури, котельні, магістральні теплові мережі та споруди альтернативної енергетики, підключені до енергетичної системи [1].

Відповідно до статті 14 Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», підприємства електроенергетики зобов'язані дотримуватися вимог законодавства щодо охорони навколишнього природного середовища та здійснювати технічні й організаційні заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу своєї діяльності [2]. У разі порушення природоохоронного законодавства можуть прийматися рішення про обмеження, тимчасову заборону або припинення діяльності об'єктів електроенергетики. Такі рішення щодо електричних станцій і об'єктів системи передачі приймає Кабінет Міністрів України [2]. Щодо інших об'єктів електроенергетики рішення можуть приймати місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також центральний орган виконавчої влади, що здійснює державний нагляд у сфері охорони довкілля [2].

Формування обмежень щодо розміщення ліній електропередачі, підстанцій та інших енергетичних об'єктів базується на необхідності забезпечення безпечних умов життєдіяльності населення, збереження природних екосистем і мінімізації негативного впливу електромагнітних полів.

Основними видами обмежень виступають санітарно-захисні зони, охоронні зони електромереж, природоохоронні території, а також території з особливими умовами використання земель, що встановлюються відповідно до земельного, екологічного та енергетичного законодавства. Важливим чинником визначення таких обмежень є врахування містобудівної документації, схем планування територій, а також результатів оцінки впливу на довкілля під час проєктування енергетичних об'єктів.

Державні будівельні норми ДБН В.2.5-23-2003 встановлюють вимоги до проєктування електропостачання, освітлення та силового електрообладнання житлових, адміністративних, побутових і громадських будівель, а також будівель, що підлягають реконструкції чи капітальному ремонту [3].

Вимоги цих норм є обов'язковими для всіх юридичних і фізичних осіб – суб'єктів інвестиційної діяльності на території України незалежно від форм власності [3]. Разом з тим, норми не поширюються на проєктування мобільних будинків для вуличної торгівлі, спеціальних електроустановок у медичних та наукових закладах, а також на проєктування електроустановок окремих технологічних об'єктів, котелень, насосних станцій та промислових електроустановок [3].

Закон України «Про землі енергетики» та відповідні державні будівельні норми визначають правові, екологічні та технічні вимоги до розміщення, проєктування і експлуатації об'єктів енергетики. Вони спрямовані на забезпечення безпеки населення, раціональне використання земельних

ресурсів, дотримання екологічних стандартів і надійну роботу енергетичної інфраструктури. Дотримання цих вимог є обов'язковою умовою функціонування енергетичних об'єктів і проектування електрообладнання будівель та споруд.

Формування обмежень щодо розміщення об'єктів передачі електроенергії сприяє забезпеченню збалансованого розвитку територій, підвищенню ефективності використання земельних ресурсів та гармонізації інтересів енергетичної галузі, держави й суспільства.

Список використаних джерел:

1. Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів: Закон України від 09.07.2010 № 2480-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2480-17/ed20230323#Text> (дата звернення 01.02.2026).

2. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/T172019?an=1&ed=2023_06_10 (дата звернення 04.02.2026).

3. ПРОЕКТУВАННЯ ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДБН В.2.5-23:2010 URL: https://www.tsatu.edu.ua/ettp/wp-content/uploads/sites/25/92.1.-dbn-v.2.5-23_2010.-inzhenerne-obladnannja-budynkiv-i-1.pdf (дата звернення 01.02.2026).

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

5-6 березня 2026 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

March 5-6, 2026

УДК 332.2/.7:528.4/.9"364"(082)

ISBN 978-617-8798-98-7

«GEOPPOINT»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, Україна, 5-6 березня 2026 року: матеріали конференції. Київ: НУБіП України. 2026. 332 с.

Рекомендовано Вченою радою факультету землевпорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 5 від 19 березня 2026 року)

У збірнику матеріалів конференції подано результати сучасних наукових досліджень за секціями: землеустрій та кадастр в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, оцінка земель, врахування збитків та управління ризиками, геопросторові технології та ДЗЗ. Розраховано для науково-педагогічних працівників, представників науково-дослідних установ, науковців, спеціалістів установ та фахівців землевпорядного напрямку, аспірантів, студентів.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове. Автори матеріалів несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей, відповідаючи принципам академічної доброчесності.

Відповідальні за випуск: І. А. Опенько, О. Д. Грищак

©НУБіП України, 2026